

Utrikeshandelsstatistik

1999

HA0201

A. Allmänna uppgifter

A.1 Ämnesområde

Handel med varor och tjänster

A.2 Statistikområde

Utrikeshandel

A.3 Statistikprodukten ingår i Sveriges officiella statistik

Lagen (1992:889) om den officiella statistiken.

A.4 Beställare

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån

Kontaktperson: Kaisa Ben Daher

Telefon: 08-506 945 81

Telefax: 08-506 945 71

e-post: kaisa.bendaher@scb.se

A.5 Producent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån, ES/UH

Kontaktperson: Kaisa Ben Daher

Telefon: 08-506 945 81

Telefax: 08-506 945 71

e-post: kaisa.bendaher@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Förordningen (1992:1668) om den officiella statistiken, 4§

Statistiska centralbyråns föreskrifter (SCB-FS 1999:1) om uppgifter till statistik avseende Sveriges handel med EU:s medlemsländer (Intrastat)

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100).

För hantering av sekretesskydd vid publicering tillämpas s.k. passiv sekretessbevakning. Denna innebär att SCB prövar inskränkt publicering av detaljerade vara/land-uppgifter först efter att ett företag själv har begärt detta. Tillämpningsregeln vid prövning av sekretess innebär att uppgifter publiceras om den består av minst tre (3) företag och inget av dessa svarar för mer än 90% av redovisat total värde.

A.8 Gallringsföreskrifter

A.9 EU-reglering

Statistiken om varuhandel med EU:s medlemsländer samt med övriga länder är reglerad genom följande av EU:s förordningar och ändringar till dessa:

Rådets förordning (EEG) nr 3330/91 av den 7 november 1991 om statistik över varuhandel

medlemsstater emellan.

Kommissionens förordning (EEG) nr 3046/92 av den 22 oktober 1992 om bestämmelser om genomförande och ändring av rådets förordning (EEG) nr 3330/91 om statistik över varuhandel medlemsstater emellan.

Kommissionens förordning (EEG) nr 3590/92 av den 11 december 1992 om statistiska informationsmedier i samband med statistiken över varuhandel medlemsstaterna emellan.

Kommissionens förklarande anmärkningar (92/C 349/01) till de Intrastatblanketter som avses i artikel 2 i kommissionens förordning (EEG) nr 3590/92.

Kommissionens förordning (EEG) nr 1125/94 av den 18 maj 1994 om tidsfrister för att sända statistik över handeln mellan medlemsstater.

Kommissionens förordning (EEG) nr 860/97 av den 15 maj 1997 om ändring av kommissionens förordning (EEG) nr 3046/92 beträffande redovisning av varornas värde.

Kommissionens förordning (EEG) nr 1894/98 av den 3 september 1998 om ändring av kommissionens förordning (EEG) 3046/92 beträffande förenkling av redovisning av nettovikt.

A.10 Syfte och historik

Statistiken syftar till att belysa Sveriges utrikeshandel med varor och länder. Sveriges medlemskap i EU har medfört att SCB infört helt nya system jämfört med åren före 1995 för att kunna publicera uppgifter över utrikeshandeln fr.o.m. januari 1995. Fram t.o.m. 1994 har statistiken helt kunnat baseras på de uppgifter företagen lämnat till tullverket vid all utförsel och införsel av varor. För att kunna redovisa statistik med samma omfattning som tidigare måste fr.o.m. 1995 uppgifter inhämtas på följande sätt:

1 Varuhandel med länder utanför EU

För företag som exporterar och importerar varor från länder utanför EU (3:e land) kan - liksom före 1995 – uppgifter användas ur de exportanmälningar och importdeklarationer som företagen lämnar till tullverket i samband med ut- och införsel av varor. Den delen av varuhandeln representerade för år 1998 ca 42% av det totala exportvärdet och ca 30% av det totala importvärdet.

2 Varuhandel med EU-länder

Från företag som har en årlig varuutförsel till eller varuinförsel från övriga EU-länder om minst 1 500 000 kronor insamlas uppgifter månadsvis. De uppgifter företagen lämnar är redovisade på varor (med samma varuindelning som vid handel utanför EU) och EU-land. Datainsamlingen som är utformad som en särskild undersökning under namnet Intrastat, är utvecklad av EU:s statistikorgan Eurostat.

Insamlingen av varudata underskattar den totala EU-handeln genom att företag med liten handel (= under 1 500 000 kronor per år) inte ingår i undersökningen samt att vissa företag ej har lämnat uppgifter. Denna undertäckning och svarsbortfall för företag korrigeras löpande genom att komplettera med uppgift från företagets momsredovisning. Den kompletterande uppgiften redovisar endast totala värdet av varuförvärv respektive varuleveranser med EU varje månad. Med hjälp av en statistisk metod fördelar SCB företagets månadsvärde på vissa varugrupper enligt SITC (FN:s varuindelning för utrikeshandelsdata; Standard International Trade Classification, rev 3). Därmed kan den totala handeln med EU-länder fördelas på dessa varugrupper och redovisas i publicerade tabeller enligt SITC. Denna korrigering av varudata utgör på årsbasis under 1998 ca 3% av det totala exportvärdet och ca 6% av det totala importvärdet.

Redovisning efter länder

Sveriges medlemskap i EU:s inre marknad har också förändrat redovisningen efter land. Tidigare landredovisning t.o.m. 1994 har vid import alltid avsett land efter varans ursprung. Den del av importen som fr.o.m. 1995 införs från annat EU-land har endast uppgift om avsändande medlemsland och anger ej ursprungsland för varan. Det betyder att Sveriges import från EU inte

kan redovisas efter om varan har ursprung i annat EU-land eller kommer från 3:e land. För den övriga importen från 3:e land, som slutligt tullbehandlas i Sverige, finns liksom tidigare uppgift om ursprungsland för varan.

Bortfallet av uppgift om ursprungsland påverkar hur landfördelad import kan redovisas. Den totala importen av varor kan fr.o.m. 1995 endast redovisas efter länder med avseende på det land från vilket varan har avsänts. Den del av den totala importen som direktimporterats från 3:e land kan dessutom redovisas efter varans ursprungsland och utgör ca 30% av importen (år 1998). Den redovisade importen efter ursprungsland från länder utanför EU omfattar därmed endast de varor som slutligt tullbehandlas i Sverige och ej de varor från 3:e land som införts till Sverige som gemenskapsvara via annat EU-land (t.ex. japanska bilar införda till Sverige efter att ha tullbehandlas i och sedan avsänts från t.ex. Nederländerna). Uppgifter om svensk import efter ursprungsland fr.o.m. 1995 kan därmed ej jämföras med motsvarande uppgifter för tidigare år. Den totala importen med fördelning efter länder kan därför endast redovisas efter avsändningsland. Uppgifter över varuexporten efter land är däremot oförändrad jämfört med tidigare redovisning.

A.11 Statistikanvändning

Finans- och näringsdepartementen, riksbanken och NUTEK för bedömningar, prognoser och beslut inom ekonomisk politik och näringspolitik.

Kommerskollegium, Tullverket, Jordbruksverket, Livsmedelsverket för förhandlingar och utredningar på handelspolitikens område.

SCB som underlag för nationalräkenskaperna, för rapportering till EU:s statistiska organ Eurostat och andra internationella organ.

Konjunkturinstitutet, bankers och finansinstitutens analysenheter, näringslivets organisationer för bedömningar av samhällets ekonomiska utveckling och prognoser om denna.

Exportrådet, svenska och utländska företag, utländska ambassaders handelsrepresentationer som underlag för bedömning av marknadsanalys och marknadsundersökningar.

Massmedia för nyhetsbevakning och som underlag för artiklar om utvecklingen av svensk utrikeshandel.

Forskare och utbildningsväsendet (universitet, högskolor etc.).

A.12 Uppläggning och genomförande

A.13 Planerade förändringar i kommande undersökningar

B. Kvalitetsdeklaration

0 Inledning

Statistiken syftar till att belysa Sveriges utrikeshandel med varor och länder. Undersökningen är uppdelad i två statistiksystem:

- 1) Varuhandel med länder utanför EU (Extrastat). Totalundersökning baserad på tullens insamling av tulldeklarationer.
- 2) Varuhandel med EU-länder (Intrastat). Cut-off undersökning. Företag med årlig handel av införda eller utförda varor motsvarande mer än tröskelvärdet 1 500 000 kr är uppgiftsskyldiga. Uppgiftsskyldigheten grundas på moms-uppgifter från skattemyndigheten.

1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Månatlig import av varor: Införsel av varor från utlandet

Månatlig export av varor: Utförsel av varor från utlandet

1.1.1 Objekt och population

Objekt är importerade varor per referensmånad. Population är alla varor som förs in eller ut ur landet. Undantag är dock de varor som endast transporteras genom landet destinerade till annat land (transitvaror).

Definition av vara likställs med fysisk produkt. En CD-skiva med musik räknas som både produkt och tjänst. Produkten är själva det fysiska materialet, medan musiken på skivan betraktas som tjänst. Detsamma gäller för icke standarddator-program, där programvaran betraktas som tjänst.

1.1.2 Variabler

Statistisk varukod enligt KN8, partnerland (export: bestämmelseland, import: avsändningsland/ursprungsland), transaktionstyp, transportsätt, nettovikt, annan kvantitet än vikt för vissa varor, statistiskt varuvärde (export värderat fob; import värderat cif) avseende handel med icke EU-länder, fakturerat värde avseende handel med EU-länder.

1.1.3 Statistiska mått

Summavärden per vara och land, landgrupper samt total export och import samt handelsnetto (export minus import) för vald referensmånad.

Volym- och prisindex fördelat på varugrupper per kvartal

1.1.4 Redovisningsgrupper

Varufördelning enligt SITCrev3 (Standard International Trade Classification), ProduktSNI97 (Svensk näringsgrensindelning) och användningsområden MIG (Major Industrial Groups) . Partnerland och grupper av dessa.

1.1.5 Referenstider

Uppgifter insamlas per kalendermånad löpande.

1.2 Fullständighet

SCB:s system bygger i första hand på EU:s förordningar. Marknadens krav är inte alltid identisk med förordningarnas (ingen insamling av ursprungsland, ingen publicering av transportsätt).

2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

God vad avser värdet på total export och import.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

För EU-handel samlas detaljerade vara/land-uppgifter in från företag som har en handel som överstiger 1 500 000 kr per år; Intrastat är en cut-off undersökning.

2.2.2 Ramtäckning

Osäkerhet med hur små företags varuhandel (under 1 500 000 kr/år) är fördelad på varor och länder inom EU. Det orsakar lägre kvalitet på redovisade uppgifter per vara och land.

2.2.3 Mätning

Uppgifter om handel med länder utanför EU erhålls genom att statistiskt bearbeta av tullverket insamlade administrativa exportanmälningar och import-deklarationer. För Intrastatundersökningen (varuhandel med EU-länder) insamlas uppgifterna fr o m januari 1999 direkt av SCB. Mätfel uppträder i viss utsträckning, och då framför allt då respondenten skall ange nettovikt eller annan kvantitet, där förekomst av höftning eller konstruerade siffror ibland kan vara fallet. Företagens osäkerhet att klassa varor till rätt varukod föranleder att anta att en viss procent utgörs av felklassificerade varor.

2.2.4 Svarsbortfall

Svarsbortfallet för införsel inom EU var 7 % i belopp och 17 % i antal företag under 1999. Svarsbortfallet för utförsel var 3 % i belopp samt 15 % i antal företag 1999. På senare tid kan märkas att bortfallet ökat, och att företagen prioriterat ned rapporteringen av Intrastat. Svarsbortfallet skattas med hjälp av momsuppgifter och med prognosmetoden Exponential Smoothing. Först skattas företagens totala månadshandel med varor. Därefter fördelas skattningsarna på varor och länder, där företagshistorik och homogenitet i varuhandelstruktur utnyttjas. Det partiella bortfallet ligger totalt på ca 8 %. Huvuddelen av det partiella bortfallet hänförs till saknade uppgifter om transportsätt och transaktionstyp (dessa utgör ca 4 %).

2.2.5 Bearbetning

Ca 90 % av uppgiftslämnarna av Intrastat rapporterar via pappersblankett. I framtiden kommer dock en betydligt mindre andel rapportera via pappersblankett, och istället övergå till rapportering via e-post med hjälp av programvaran IDEP (Intrastat Data Entry Package) eller till andra typer av elektroniskt uppgiftslämnande. Under 1999 var ca 15 % av de inrapporterade posterna behäftade med någon typ av fel. Dessa fel kommer på sikt minskas tack vare ett ökat användande av IDEP. I IDEP liksom i EDI (Electronic Data Interchange) görs maskinella kontroller innan data kommer till SCB. EDI handhas av Tullen, som också ombesörjer leverans av data.

De valideringsfel som hamnar i en fellogg rättas upp maskinellt och manuellt.

Granskningen av Intrastatuppgifter delas upp i följande steg:

- 1) Kontroll av svarsbortfall
- 2) Automatisk imputation
- 3) Validering
- 4) Företagsgranskning
- 5) Prisgranskning
- 6) Publiceringsgranskning

2.2.6 Modellantaganden

I skattningsarna i Intrastat delas ej svarande företag upp i svarsbortfall samt ej uppgiftslämnarskyldiga företag. För svarsbortfallet används framskrivnings-metoden Exponential Smoothing då det gäller större företag. I denna framskrivningsmetod beaktas en modell där man justerar för säsongsmässig handel, och en där man ej tar hänsyn till den säsongsmässiga variationen. Momsuppgifterna används för att skatta bortfallet för mindre uppgiftsskyldiga företag eller ej uppgiftsskyldiga företag

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

För närvarande inga osäkerhetsmått i publiceringstabellerna.

3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Uppgifter insamlas per kalendermånad löpande. (kvartal, halvår och år). Undersökningsfrekvensen avser periodiciteten i statistikens referenstid.

3.2 Framställningstid

Ca 25 dagar efter referensmånad för snabbstatistik (total export, import och handelsnetto). Ca 75-80 dagar efter referensmånad för detaljerade vara/landuppgifter. Ca 85 dagar efter referenskvartalet för volym- och prisindex fördelat på varugrupper.

3.3 Punktlighet

Vissa avvikelser kan förekomma.

4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

Omläggningen av statistiken från 1995 innebär att betydande svårigheter föreligger att jämföra resultaten med uppgifter före detta år. Från och med 1998 blev företagen ombedda att i Intrastat rapportera in fakturerat värde istället för statistiskt värde. Det kan därför hända att viss osäkerhet har funnits bland företagen under 1998, och att man i vissa fall då fortfarande felaktigt rapporterat in statistiskt värde istället för fakturerat värde.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Samstämmighet med FNs och EUs standarder. Statistiksystemet Intrastat tillämpas i alla EU-länder.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

Företagens EU-momsdeklarationer används som skattning av bortfall av Intrastatuppgifter och även för avstämning av inlämnade Intrastatuppgifter.

Statistik över industriproduktionen i Sverige är fördelad enligt samma varunomenklatur (KN8) som utrikeshandelsstatistiken, vilket möjliggör sammanvändbarhet av export-, import- och produktionsuppgifter på varunivå.

5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

Publikationer, Sveriges Statistiska Databas och Internet

5.2 Presentation

Statistiska meddelanden (SM):

H17 Utrikeshandel. Snabbstatistik, månad

H22 Utrikeshandel. Import och export på varor och länder inkl volymindex varje kvartal.

Sveriges Statistiska Databas (SDB):

Utrikeshandel, totalt inkl snabbstatistik, månad

Utrikeshandel, KN8 fördelad på länder, månad

Utrikeshandel, varugrupper SITCrev3 fördelad på länder, månad

Utrikeshandel, varugrupper ProduktSNI92 fördelad på länder. Månad

Utrikeshandel, användningsområden MIG fördelad på länder, månad

Internet:

Statistiska centralbyråns hemsida (www.scb.se)

Pressmeddelanden varje månad.

Export och import på viktiga varuområden, totalt, månad

Sveriges trettio (30) största handelspartners i värde, månad

5.3 Dokumentation

5.4 Tillgång till primärmaterial

Primärmaterialet lagras i PC-miljö. Specialbearbetningar av primärmaterialet kan genomföras enligt användarens önskemål.

5.5 Upplysningstjänster

Programmet för utrikeshandel har egen upplysningstjänst som erbjuder allmän information samt uppdragsverksamhet. Dessutom finns en jourfunktion avseende Intrastat ärenden/upplysningar.

e-mail: utrikeshandel@scb.se

e-mail: intrastat@scb.se

Därutöver kan viss allmän information om Intrastat-systemet (bl a uppgifter om nomenklaturen) inhämtas via internet: www.intrastat.scb.se.